

آیتہ اللہ العظمیٰ مکارم شیرازی

شرح تازہ و جامعہ بر پنج لہذا

پیام امام
امیر المومنین
علیہ السلام
ناہب

۵۳-۴۱

جلد سیزدہم

کتاب برگزیدہ سال

بہمکاری جمعی ارضیہ لاہور و انجمن

سرشناسه	مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۰۵ -
عنوان قراردادی	نهج البلاغه، فارسی - عربی، شرح
عنوان و نام پدیدآور	پیام امام امیرالمؤمنین (علیه السلام): شرح تازه و جامعی بر نهج البلاغه / مکارم شیرازی؛ با همکاری جمعی از فضلا و اندیشمندان حوزه علمیه قم.
مشخصات نشر	قم: مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی، ۱۳۹۷ -
مشخصات ظاهری	۴۱۳ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۸۰۱-۶-۱ (دوره ۶-۰۹-۶۳۳۵-۶۲۲-۹۷۸ (ج ۱۳)
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
یادداشت	فارسی - عربی.
یادداشت	کتاب حاضر توسط ناشران متفاوت در سال های مختلف منتشر شده است.
یادداشت	چاپ اول.
عنوان دیگر	شرح تازه و جامعی بر نهج البلاغه
موضوع	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق -- خطبه ها
موضوع	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق -- نامه ها
موضوع	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق -- کلمات قصار
موضوع	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق -- نهج البلاغه -- نقد و تفسیر
شناسه افزوده	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق، نهج البلاغه، شرح
رده بندی کنگره	BP ۲۸ / ۰۴۲۲/م/۱۲۹۷
رده بندی دیویی	۲۹۷/۹۵۱۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۱۶۸۴

با همکاری دانشمندان محترم عجم اسلام آفایان:
 محمد رضا آشتیانی - مرحوم محمد جعفر امامی - محمد جواد ارسطا
 سید عبدالمهدی توکل - سعید اودی - احمد قدسی

پیام امام امیرالمؤمنین (ع) / ج ۱۳

تألیف: آیه الله العظمی مکارم شیرازی و همکاران

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول

صفحه و قطع: ۴۱۳ صفحه / وزیری

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷

چاپخانه: سلیمانزاده

ناشر: مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی

با همکاری انتشارات امام علی بن ابی طالب (ع)

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۳۵-۰۹-۶

آدرس ناشر: ایران - قم - خیابان شهدا - کوچه ۲۲

تلفن: ۳۷۷۳۲۴۷۸

فکس: ۳۷۸۴۰۰۹۹

www.makarem.ir

5018

۱۵۹۹

۴۱۳

سليمزاده

اللهم صل على محمد

فهرست مطالب

نامۀ ۴۱	۱۱
نامه در یک نگاه	۱۳
بخش اول	۱۵
شرح و تفسیر: آیا به معناد ایمان نداری که چنین می‌کنی؟!۱	۱۶
بخش دوم	۲۳
شرح و تفسیر: اگر فرزندانم چنین می‌کردند آن‌ها را نمی‌بخشیدم	۲۴
نکته: ابن عباس کیست؟	۳۰
نامۀ ۴۲	۳۹
نامه در یک نگاه	۳۹
شرح و تفسیر: آفرین، مأموریت خود را خوب انجام دادی	۴۱
نکته: آشنایی با عمر بن ابی سلمه مخزومی و نعمان بن عجلان	۴۳
نامۀ ۴۳	۴۷
نامه در یک نگاه	۴۷
شرح و تفسیر: همهٔ مسلمین در بیت‌المال یکسان‌اند	۵۰
نکته: پاسخ مصقله به امام علی (ع)	۵۴

- نامه ۴۴ ۵۷
- نامه در یک نگاه ۵۷
- شرح و تفسیر: مراقب باش عقل تو را نفرینند! ۶۰
- نکته: داستان پیچیده نسب «زیاد» ۶۷
- نامه ۴۵ ۷۵
- نامه در یک نگاه ۷۹
- بخش اول ۸۱
- شرح و تفسیر: دعوت نماینده امام (علیه السلام) به میهمانی پرزرق و برق! ۸۱
- نکته: عثمان بن حنیف کیست؟ ۸۴
- بخش دوم ۸۷
- شرح و تفسیر: هرگز چیری از دنیا نیندوختم ۸۸
- بخش سوم ۹۳
- شرح و تفسیر: چگونه ممکن است امیرمؤمنان باشم ولی در سختی‌ها با آن‌ها شریک نباشم؟ ۹۴
- نکته: داستان غم‌انگیز فدک ۱۰۲
- بخش چهارم ۱۰۹
- شرح و تفسیر: من همچون بهیمه پرواری نیستم! ۱۱۰
- بخش پنجم ۱۱۹
- شرح و تفسیر: ای دنیا از من دور شو! ۱۲۰
- نکته: طلاق دادن دنیا ۱۲۷
- بخش ششم ۱۳۱
- شرح و تفسیر: آیا فقط خوردن و خوابیدن؟ ۱۳۱
- نکته: ریاضت‌های مشروع و نامشروع ۱۳۵

بخش هفتم.....	۱۳۹
شرح و تفسیر: ای فرماندار! از شرکت در میهمانی‌های اشرافی پرهیز! ...	۱۴۰
نکته‌ها.....	۱۴۴
۱. زهد در عین بهره‌گیری از مواهب الهی.....	۱۴۴
۲. حزب الله کیان‌اند؟.....	۱۴۷
نامه ۴۶.....	۱۴۹
نامه در یک نگاه.....	۱۵۰
شرح و تفسیر: با مردم مدارا کن!.....	۱۵۲
نامه ۴۷.....	۱۵۷
نامه در یک نگاه.....	۱۵۹
بخش اول.....	۱۶۱
شرح و تفسیر: یار مظلوم و دشمن ظالم باشید.....	۱۶۱
بخش دوم.....	۱۶۷
شرح و تفسیر: برترین اصلاح ذات‌البین است.....	۱۶۷
بخش سوم.....	۱۷۳
شرح و تفسیر: وصایای مهم امام علیه السلام در بستر شهادت.....	۱۷۴
نکته: اهمیّت امر به معروف و نهی از منکر.....	۱۸۸
بخش چهارم.....	۱۹۱
شرح و تفسیر: سفارش اکید امام علیه السلام درباره قاتلش!.....	۱۹۱
نامه ۴۸.....	۱۹۷
نامه در یک نگاه.....	۱۹۷
شرح و تفسیر: نصیحت جامع به معاویه.....	۲۰۰

نامۀ ۴۹	۲۰۵
نامه در یک نگاه	۲۰۵
شرح و تفسیر: حرص در دنیا انسان را به جایی نمی‌رساند	۲۰۷
نامۀ ۵۰	۲۱۳
نامه در یک نگاه	۲۱۵
بخش اول	۲۱۷
شرح و تفسیر: مقام شما را از مردم دور نکند!	۲۱۷
بخش دوم	۲۲۱
شرح و تفسیر: حقوق امام (علیه السلام) - حقوق فرماندهان	۲۲۲
نامۀ ۵۱	۲۳۱
نامه در یک نگاه	۲۳۳
بخش اول	۲۳۵
شرح و تفسیر: از ظلم و ستم به مردم پرهیز!	۲۳۵
نکته: خراج چیست؟	۲۳۷
بخش دوم	۲۴۱
شرح و تفسیر: در گرفتن خراج انصاف را رعایت کنید	۲۴۲
نامۀ ۵۲	۲۴۹
نامه در یک نگاه	۲۴۹
شرح و تفسیر: آداب و اوقات نماز	۲۵۲
نکته: اقامۀ نمازهای پنج‌گانه در سه وقت	۲۵۶

نامۀ ۵۳.....	۲۶۱
نامه (ی فوق العاده مهم مالک اشتر) در یک نگاه.....	۲۶۹
پنجاه نکتۀ مهم در یک فرمان.....	۲۶۹
بخش اول.....	۲۷۷
شرح و تفسیر: نخستین توصیه، تقوا و مبارزه با هوای نفس است.....	۲۷۸
نکته‌ها.....	۲۸۳
۱. خطرات نفس اماره.....	۲۸۳
۲. اهمیت کشور مصر.....	۲۸۵
بخش دوم.....	۲۸۷
شرح و تفسیر: حقوق همه شهروندان را محترم بشمار.....	۲۸۸
بخش سوم.....	۲۹۹
شرح و تفسیر: هرگز مغرور مباش!.....	۳۰۰
بخش چهارم.....	۳۰۹
شرح و تفسیر: از نفرین مظلومان بترس!.....	۳۰۹
بخش پنجم.....	۳۱۵
شرح و تفسیر: همواره با توده مردم باش.....	۳۱۶
نکته: انواع حکومت‌ها.....	۳۲۲
بخش ششم.....	۳۲۵
شرح و تفسیر: عیب پوش باش.....	۳۲۶
نکته: موارد عیب پوشی و موارد اطلاع رسانی.....	۳۳۰
بخش هفتم.....	۳۳۳
شرح و تفسیر: از این گونه مشاوران پرهیز!.....	۳۳۳
نکته: اهمیت مشورت در زندگی انسان‌ها.....	۳۳۶

- بخش هشتم ۳۴۱
- شرح و تفسیر: وزرای خوب و بد ۳۴۲
- بخش نهم ۳۴۹
- شرح و تفسیر: سنت‌های حسنه را احیا کن ۳۵۰
- نکته: سرچشمه پیدایش سنت‌ها ۳۵۷
- بخش دهم ۳۶۱
- شرح و تفسیر: اقشار مختلف اجتماعی ۳۶۲
- نکته: لایه‌های مختلف اجتماع ۳۶۶
- بخش یازدهم ۳۶۷
- شرح و تفسیر: پیوند گروه‌های اجتماعی ۳۶۸
- بخش دوازدهم ۳۷۹
- شرح و تفسیر: شرایط فرمانده لشکر ۳۸۰
- بخش سیزدهم ۳۸۷
- شرح و تفسیر: برترین فرماندهان لشکر ۳۸۸
- بخش چهاردهم ۳۹۵
- شرح و تفسیر: راه حل مشکلات ۳۹۵
- نکته: اولی الامر چه کسانی هستند؟ ۳۹۷
- بخش پانزدهم ۴۰۱
- شرح و تفسیر: قضات باید واجد این دوازده صفت باشند ۴۰۲